

kamenickou výzdobou. A teď musíte vědět co děláte se stavebními materiály a modernisté nemají o tom ani ponětí. Navrhují jakoby budovy byly z kartonu a všudypřítomně používají beton. To vše proto, že lidé jako Le Corbusier navštívili Zlatý dům v Římě, velký císařský palác v Římě. A tam jsou tyhle betonové konstrukce. A tak si řekl: "No, to je úžasné, ten holý beton." A právě z něj udělal jakousi esenci své bláznivé filozofie, že by se měl používat. Absolutně ignoroval skutečnost, že původně byl obložen mramorem, freskami, mozaikami a dalšími doplňky. Nikdy nebyl předurčen k tomu, aby byl viděn jako holý. Ale pohledový beton byl vytvořen téměř jako součást náboženství. Měl punc jakési morální čistoty, což je ovšem nesmysl. Jak může být materiál morálně čistý? Je to stejně absurdní jako ta analogie, kterou jsem uvedl u Ruskina, což byl další z mozků, který se pohyboval těmi nejpodivnějšími způsoby. Ruskin tvrdil, že románské lišty jsou morální, ale triglyfy v dórsském řádu jsou nemorální. To je směšné. Nedává to naprosto žádný smysl. Myšlenkové pochody tohoto muže byly velmi podivínské (a ve své knize jsem se zmínil, že byl jedním z lidí, o nichž Gropius předstíral, že je obdivuje). Ve skutečnosti pochybuji, že Gropius někdy byt jen slovo četl od Ruskina, který psal prokleté prózy plné nesmyslů. Gropius také tvrdil, že byl ovlivněn Williamem Morrisem, ale nemohl být takto ovlivněn, protože William Morris trval na řemesle, rukodělných pracích a kráse. Gropius a jeho gang nikdy nepoužívali slovo krása. Naprosto ho zavrhnuli, dokonce jeho použití zakázali. A to, co tvrdili, bylo falešné spojení s Arts-&-Crafts lidmi, aby si dodali jakýsi ctihodný původ, který však neměli.

Takže Williamem Morrisem myslíte, že architekti by měli znát rukodělné práce, měli by umět skládat a kombinovat materiály, měli by mít praktické znalosti atd.? Měli by se vyznat v historii. Měli by používat své ruce, aby porozuměli tomu, jak se různé materiály používají. Z toho důvodu se podívejte na tohle (ukazuje na obrázky v knize *Tvorba Dystopie*): všechno je to tovární výroba, prefabrikace v továrně.

A jeřáb se využívá ke slepování prefabrikovaných dílů mezi sebou. Ano, a následně do konstrukce zatéká.

A pak se to musí zbourat, protože voda, která zatekla do konstrukce je zdrojem vzniku plísní, dále v zimě zamrzá a způsobuje praskliny.

Nejedná se jen o to, ale rovněž o skutečnost, že kovové pruty uvnitř rezaví, rozpínají se a narušují beton. Podívejte se na počet mostů, které tak musíme nyní vyměnit. Utrácíme miliardy liber ve snaze udělat pořádné chyby. Přitom za starých časů by mosty vydržely stovky, ba tisíce let. Podívejte se na některé mosty, které stavěli Římané. Nebo ve středověku Karlův most, vše z kamene. Kolik železobetonových mostů padá?

Ano, mnohokrát jsem slyšel o zřícení modernistických mostů a tehdy v Londýně jsme si povídali o katastrofě mostu v Itálii.

Ano, to si zapamatuji. Víte, tolik nepříjemností, které se vyskytly u všech těch kovů. Jako konkrétní příklad uvedu jednu silnici v Cambridgeshire a Huntingtonshire v Anglii, A14. Museli nahradit všechny mosty, všechny do posledního, protože beton se rozpadal. Po velice krátké době.

Kvalita římských betonových staveb tudíž nespočívala pouze ve vlastním složení materiálu, ale také ve zvoleném způsobu navrhování a konstrukce. Že totiž využívaly zemskou gravitaci a tlakovou pevnost kamene.

Ano, také. Římský beton ale zároveň neobsahoval žádný kov. Jako agregát často